

A ZENÉLŐ EZÜSTKECSKE

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, ahol a kurta farkú malac túr, volt egyszer egy király, aki nagyon szerette a zenét. Csodálatosan szép palotában élt ez a király, melynek falai alabástromból voltak, s az alabástromfalakat minden oldalon drágakövek díszítették. Olyan gyönyörűségek voltak ám azok a falak, hogy aki arra járt, nem győzte csodálni.

Büszke is volt a király a palotájára, csupán egyetlen szépséges lányára volt büszkébb. Őrizte is a lányát, maga mellett tartotta még országos dolgai közepette is, nehogy valami arra kószáló herceg-úrfi elrabolja a szívét. A palota hófehér alabástromfalait pedig katonáival őriztette, nehogy piszkos kézzel hozzájuk nyúljon valaki, vagy éppen bemocskolja sárral. Meg aztán őrizni kellett ám a falakat díszítő sok drágakövet is. Egy kegyetlenül hideg téli éjszakán fiatal katonalegény állt őrségben a falak alatt. Fázott a szerencsétlen nagyon, ahogy ott taposta a havat fel s alá, keserűen gondolt arra, hogy lám, a gazdag urak tűznél melegednek, prémes takarók alatt alszanak, míg a szegény fagy meg a zimankós hidegben. Úgy nekikeseredett a szegény katonalegény, hogy fogott egy darab szentet, s felírta a telehold világánál a fehér alabástromfalakra nagy, fekete betűkkel:

Pénzesé a világ, szegényé a semmi,
Szegény katonával nem törődik senki!

Másnap reggel, ahogy jönnek a palotás tisztek megvizsgálni az őrséget, hát biza, látják a csúnya, fekete írást az alabástromfalon!

– Híjnye, a dolgotat! – estek neki a szegény katonalegénynek. – Ki firkálta ezt a csúfságot oda?

Mit tehetett egyebet a szerencsétlen? Bevallotta, hogy bizony ő írta azt oda, nagy keserűségében. Vitték is nyomban a király elé.

– Azé a világ, akinek pénze van, mi? – mordult rá öfelsege haragosan.

– Bizony azé – felelte bátran a szegény katona, s ahogy fölemelte szemét, hogy a királyra nézzen, tekintete megakadt a szépséges királykisasszonyon, aki ott ült az apja mellett, a trónuson. Olyan szép volt, hogy még a szája is tátva maradt a szegény katonának. Úgy megbűvölte a királykisasszony szépsége, hogy még csak nem is hallotta a király szigorú parancsát:

– Adjatok neki tíz véka ezüstpénzt, s falazzátok be a pénzzel együtt, hadd lássuk, mire megy vele!

Vitték is szegény katonát azon nyomban s tíz véka ezüstpénzzel együtt béalazták a királyi kertet körülvevő kőfal alatti pinceüregbe.

Hadd legyen övé a világ a sok pénz segítségével!

Úgy esett azonban, hogy a szépséges királykisasszonynak nagyon megtetszett ám a fiatal katonalegény. Töprengett hát erősen, hogy miképpen segíthetne rajta, de hiába, nem tudott semmi okosat kisütöni.

Közben egy szegény ötvösemler, aki ott élt a kertet körülvevő kőfalon kívül, likat ütött éjszaka a befalazott katonához, és beszólt hozzá:

– Nyújts ki néhány ezüstpénzt, katona, és én ellátlak ennivalóval, hogy éhen ne pusztulj!

A katona kinyújtott a likon egy maréknyi ezüstpénzt, és a szegény ötvös vizet és ételmelet csempészett be az üregbe. Éppen arra járt a királykisasszony kedvenc cselédlánya, s meglátta, hogy mit csinál az ötvösmester. Szaladt is a királykisasszonyhoz nyomban a hírral, hogy ne sírja

ki a két szemét, mert lám, él még a szegény, befalazott katona. Megörvendett ám nagyon a királykisasszony. Hívatta is titokban, az éjszaka leple alatt az ötvösmestert.

– Ide figyelj, ötvösmester – mondta neki –, tudnál-e készíteni egy ezüstkecskét, elég nagyot ahhoz, hogy egy katona elférjen a hasában?

– Tudni tudnék – felelte az ötvös –, ha lenne ezüstöm hozzá...

– Mondd csak meg a befalazott katonának, hogy én küldtelek – parancsolta a királykisasszony –, s azt üzenem neki, hogy adja ki neked mind a tíz véka ezüstöt, amit a királytól kapott. Te pedig csináld meg belőle a kecskét, kulcsra járó ajtóval az oldalán, s üzenj, amikor elkészültél vele!

Ment is az ötvösmester, még az éjszaka sötétjében, egyenest a kőfalhoz, s mondta a likon át a katonának, hogy mit üzent a királykisasszony.

Ki is adta neki a katona nyomban mind a tíz véka ezüstöt. Az ötvösmester pedig nekilátott a munkának azon nyomban, s mert ügyes kezű mesterember volt, el is készült a kecskével, pontosan, ahogy a királykisasszony rendelte volt. Még maradt is az ezüsből egy vékára való, munkabérnek.

A királykisasszony megnézte az ezüstkecskét, kinyitotta az oldalán lévő kicsi ajtót, s bétett oda egy alabástromból készült zenélő dobozt.

– Most pedig vidd ezt az ezüstkecskét a szegény befalazott katonának – parancsolta –, mondd meg neki, hogy én küldöm. Mondd meg azt is, hogy amikor egyedül érzi magát ott a falban, csak húzza föl a zenélő doboz rugóját ezzel az aranykulccsal, s olyan bűbájos zenét hall majd, hogy minden bánata elmúlik!

Vitte is az ötvös az ezüstkecskét az éjszaka sötétjében a királyi kert falához. Megtágitotta ügyesen a likat, s bétolta azt a szegény katonához.

Átadta a királykisasszony üzenetét is, azzal szépen visszarakta a köveket a likba, hogy senki meg ne lássa a csalafintaságot.

Mihelyt magára maradt a befalazott katona, fel is húzta nyomban a zenélő doboz rugóját, ahogy a királykisasszony üzente, s hát olyan csodálatosan szép zene jött ki abból, amilyenhez foghatót soha életében nem hallott. S mert hát egyebet nem tehetett szegény feje úgy sem, muzsikáltatta a dobozt naphosszat, míg csak a királylányról álmodva el nem aludt mellette. Mihelyt pedig fölébredt, előlről kezdte a muzsikálást megint.

A királynak az volt a szokása, hogy minden reggel lement sétálni a palota kertjébe. Hát, ahogy ott sétál egymagában, egyszerre csak megüti a fülét a zene. De micsoda szép zene! Életében olyat még nem hallott! Szerette a király nagyon a zenét, s keresni kezdte nyomban, hogy honnan is szűrődtek a kertjébe ezek a csodálatos dallamok. Kereste itt, kereste ott, hallgatódzott minden irányba, végül is, akár hitte, akár nem, úgy tetszett, mintha egyenesen a kőfal mélyéből jött volna a gyönyörűséges muzsika.

Hívatta nyomban a kőműveseket, s rájuk parancsolt, hogy essenek neki tüstént annak a falnak, s addig bontsák, míg meglelik a csodálatos zene forrását. A szegény, befalazott katonáról már régen megfeledkezett addigra.

Bontani kezdték a kőművesek a vastag kőfalat, bontották s hát egyszerre csak üregre leltek a falban, s az üregben semmi másra, csupán egy ezüstkecskére. Az ezüstkecske szájából pedig ömlött, ömlött a csodálatosan szép zene.

Vitték is a nehéz ezüstkecskét nyomban fel a palotába, s amíg vitték,

még akkor is egyre ömlött belőle a szépséges zene. Zenélt a király trónusa előtt is, szünet nélkül. Vizsgálták a furcsa, zenélő kecskét a király tudósai, de azok se tudták megmagyarázni, hogy mi okozza a zenét. Végül is az egyik meglátott a kecske hasán egy aprócska kulcslyukat. Nosza, próbálták nyitogatni, lakatost is hívtak, de még az se boldogult vele. Sorra rendelte be a király az összes ötvösmestereket, de egyiknél se volt arra való kulcs. Végül, legutolsónak a királykisasszony kívánságára csupán, behívták a palotába a kert alatt lakó ötvösmestert is, hadd próbálkozzon vele. Csodák csodája: alig nyúlt hozzá a zenélő kecskéhez, felpattant oldalán az ajtó, s kiugrott belőle öfelseje elé a szegény katona.

– Hát te kicsoda vagy? – bámult rá a király.

– Egy életem, egy halálom – rebegette a katona –, bizony én vagyok az az őr, akit Felsőged befalaztatott, mert ráírtam a palota falára, hogy pénzesé a világ. Azóta megtanultam bizony, hogy nem a pénz a legértékesebb kincs a világon.

– Hát mi értékesebb a pénznél? – kérdezte a király.

A katona ránézett az ötvösmesterre, aki ott állt az ezüstkecske fejénél.

– Másodiknak azt mondhatom, felséges uram, hogy egy igaz jóbarát többet ér nem csak az ezüstnél, de még az aranynál is.

– Másodiknak? – csodálkozott a király. – Hát elsőnek mi jön akkor?

Mi értékesebb még egy igaz jóbarátnál is?

– Az első és legnagyobb érték a világon – válaszolt a katona, és a királykisasszonyra nézett –, a szerető, hűséges asszonyi szív!

Pirosra gyúlt ám a szépséges királykisasszony arca, akár a bazsarózsa.

– Adta teremtette! – nevette el magát a király. – Úgy látom, ti értitek már egymást! Hát, ha már így történt, csípje meg a kánya, legyél hát országom első katonája!

S azon nyomban lakodalmat csaptak, hét nap és hét éjjel járták a csárdást, még a palota falát is kirúgták két helyen. Cigányt se hoztattak, hanem az ezüstkecske zenéjére vigadtak, míg bele nem fáradtak.

Itt a vége, fuss el véle!